

Belastningsergonomi

Belastningsergonomi handlar om hur arbetsställningar, arbetsrörelser, fysisk belastning och andra förhållanden påverkar kroppens muskler och leder.

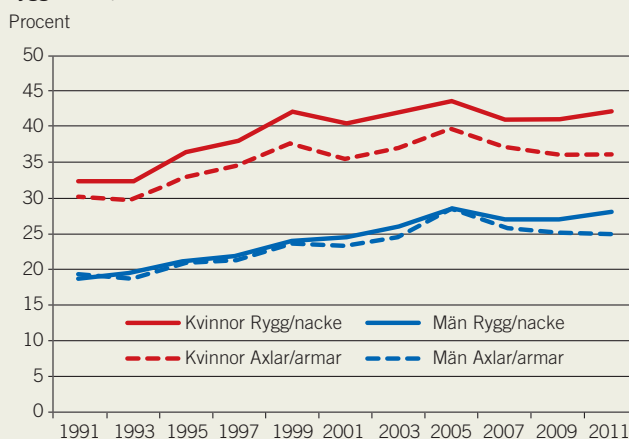
Andelen som har ont i någon del av kroppen varje dag ökar

Andel av sysselsatta 2011:	Procent		
<i>Upplevelse av arbetet</i>	K	M	K+M
– Har påfrestande arbetsställningar	32	29	30
– Har påfrestande tungt arbete	24	26	25
– Har påfrestande ensidiga arbetsrörelser	27	27	27
– Arbetet är bundet och ofritt	20	15	17
<i>Flera gånger varje dag</i>			
– Tvungen att lyfta minst 15 kg	10	17	14
– Tvungen böja och vrida på sig på samma sätt flera gånger i timmen	20	18	19
<i>Krav och inflytande, stress</i>			
– Kan inte bestämma när olika saker ska göras	48	34	41
– Har som mest halva tiden möjlighet att bestämma arbetstakten.	60	44	51

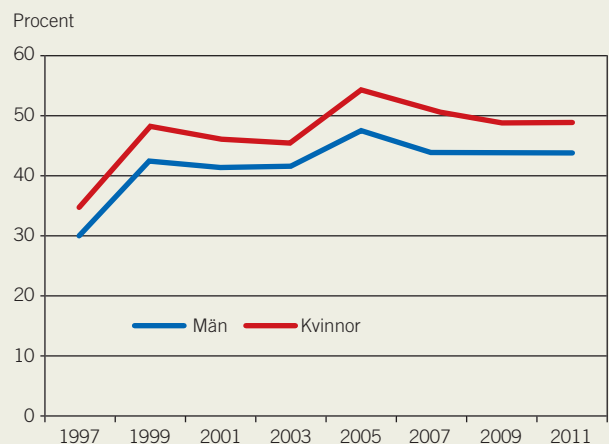
Andelen som angett att man har ont i någon del av kroppen varje vecka har ökat sedan undersökningarna började 1991, men sedan 2005 har en statistisk signifikant minskning skett vad gäller ont i axlar och armar, både bland kvinnor och bland män.

2011 har trenden vänt och en ökning kan skönjas men den är inte statistiskt säkerställd (ur arbetsmiljöundersökningen 2011).

Kroppsliga besvär varje vecka Andel kvinnor och män som uppgett ont varje vecka i övre delen av rygg/nacke, axlar eller armar. 1991–2011.

Andel kvinnor och män som känner sig kroppsligt uttröttad efter arbetet varje vecka. 1997–2011.

Exempel på yrken där minst hälften av kvinnor respektive män uppger att de minst en dag per vecka är kroppsligt uttröttade efter arbetet. Uppgifterna är ett genomsnitt för åren 2009 och 2011.

Kvinnor	
Storhushålls- och restaurangpersonal	80
Hotell- och kontorsstädare m.fl.	70
Maskinoperatörs- och monteringsarbete	66
Försäljningsarbete inom detaljhandel m.m.	66
Förskollärare och fritidspedagoger	62
Män	
Byggnadsträarbetare, inredningssnickare m.fl.	75
Arbete utan krav på särskild yrkesutbildning	65
Arbete inom jordbruk, trädgård, skogsbruk och fiske	60
Gjutare, svetsare, plåtslagare m.fl.	58
Fordonsförare	56

Arbetsorsakade besvär minskar

Under tiden 1999 till 2003 ökade inverkan av stress och psykiska påfrestningar stadigt för både kvinnor och män.

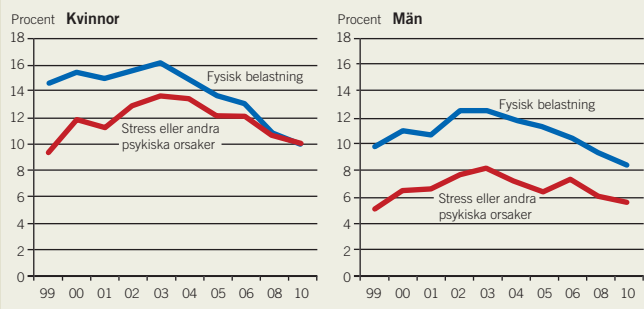
Inverkan av fysisk belastning på rörelseapparaten ökade också men inte i samma utsträckning.

Mellan 2003 och 2010 minskade de arbetsorsakade besvären av både fysiska och psykiska orsaker. Om man lägger ihop de orsaker som handlar om fysisk belastning på rörelseapparaten (tung manuell hantering, påfrestande arbetsställningar och korta upprepade arbetsmoment) så utgör dessa tillsammans för män fortfarande en vanligare orsak till

arbetsorsakade besvär än stress och andra psykiska påfrestningar. För kvinnor utgör fysisk belastning och psykiska påfrestningar 2010 en lika stor orsak till besvär.

Kvinnor och män som fått besvär till följd av fysisk belastning repletive stress eller andra psykiska orsaker. 1999–2010.

Anmälda belastningsskador – drabbade branscher

År 2011 anmäldes 9 400 nya belastningsskador, varav 4 400 har orsakats av långvarig påfrestning på kroppen och bedömts som en belastningssjukdom. 5 000 kan hänföras till en fysisk ansträngning utöver det normala och bedöms som en belastningsolycka.

Totalt utgör belastningsskadorna 25 procent av samtliga anmälda arbetsolyckor med sjukfrånvaro och arbetssjukdomar 2011.

Branscher med högst relativ frekvens* för anmäld belastningssjukdom 2011

	Kön	Frekvens	Antal
Transportmedelstillverkning	K	9	127
Tillverkning Metall	K	4	110
Transportmedelstillverkning	M	4	204
Livsmedels-, dryckesvaru- och tobakstillverkning	K	4	78
Offentliga tjänster: försvar, polis m m	K	4	120
Offentliga tjänster: försvar, polis m.m.	M	3	167
Samtliga branscher	K+M	1	

Branscher med högst relativ frekvens* för anmäld belastningsolycka 2011

	Kön	Frekvens	Antal
Avloppsrening, avfallshantering, återvinning	M	4	46
Omsorg och sociala tjänster	K	3	1 138
Offentliga tjänster: försvar, polis m.m.	M	3	163
Utvinning av mineral	M	3	23

*Relativ frekvens = antal anmälningar per 1 000 sysselsatta